

EUROOPA KOHTU OTSUS

9. november 1995*

Tühistamishagi – Määrus (EMÜ) nr 2186/93 statistika eesmärgil moodustatud ettevõtlusregistrite ühendusesisese koordineerimise kohta – Õiguslik alus – Proportsionaalsuse põhimõte

Kohtuasjas C-426/93,

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: liidu majandusministeeriumi kõrgem ametnik Ernst Röder ja advokaat Hans-Jörg Niemeyer, Brüssel

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: õigusnõunikud Jill Aussant ja Klaus Borchers, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Euroopa Investeerimispanka õigusosakonna juhataja Bruno Eynard, 100 boulevard Konrad Adenauer,

kostja,

keda toetas

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: õigustalituse ametnik Jürgen Grunwald, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o õigustalituse ametnik Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

menetlusse astuja,

mille esemeks on hagi, millega taotletakse, et tühistataks nõukogu 22. juuli 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 2186/93 statistika eesmärgil moodustatud ettevõtlusregistrite ühendusesisese koordineerimise kohta (EÜT L 196, lk 1, ELT eriväljaanne 13/012, lk 143),

EUROOPA KOHUS

koosseisus: president G. C. Rodríguez Iglesias, kodade esimehed D. A. O. Edward ja G. Hirsch, kohtunikud G. F. Mancini, F. A. Schockweiler, J. C. Moitinho de Almeida (ettekandja), P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, J. L. Murray, P. Jann ja H. Ragnemalm,

kohtujurist: F. G. Jacobs

kohtusekretär: ametnik L. Hewlett,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

arvestades kohtuistungil ettekannet,

olles 15. märtsi 1995. aasta kohtuistungil ära kuulunud poolte kohtukõned,

olles 15. juuni 1995. aasta kohtuistungil ära kuulunud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1. Saksamaa Liitvabariik esitas avaldusega, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 21. oktoobril 1993, EMÜ asutamislepingu artikli 173 esimese lõigu alusel hagi, millega ta taotleb, et tühistataks nõukogu 22. juuli 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 2186/93 statistika eesmärgil moodustatud ettevõtlusregistrite ühendusesisese koordineerimise kohta (EÜT L 196, lk 1, ELT eriväljaanne 13/012, lk 143, edaspidi „määrus”).

2. EMÜ asutamislepingu artiklil 213 põhinev määrus kohustab liikmesriike koostama statistika eesmärgil ühe või mitu määruises täpsustatud määratluste ja reguleerimisalaga ühtlustatud registrit (artikkel 1).

3. Artikli 3 järgi hõlmab register kõiki majandustegevusega tegelevaid ettevõtteid, kes osalevad turuhindadega sisemajanduse kogutoodangu loomises, kõnealuste ettevõtete eest vastutavaid juriidilisi üksusi ja kõnealustest ettevõtetest sõltuvaid kohalikke üksusi. Seda nõuet ei kohaldata teatavate kodumajapidamiste suhtes, samas kui põllumajanduse, metsamajanduse, kalanduse ja kalakasvatusega, avaliku halduse, riigikaitse ning sotsiaalkindlustusega tegelevate ettevõtete ettevõtlusregistrisse kandmine on vabatahtlik. Selliste ettevõtete registritesse lisamine, millel ei ole liikmesriikide seisukohast statistilist väärtust, otsustatakse artiklis 9 sätestatud korras.

4. Ettevõtted, juriidilised üksused ja kohalikud üksused kantakse registrisse I lisas esitatud ajakava kohaselt (lõige 2), s.t ettevõtted enne 1. jaanuari 1996 ning juriidilised ja kohalikud üksused enne 1. jaanuari 1997. Juriidiliste üksuste eraldi registrisse kandmine on siiski vabatahtlik, tingimusel, et kogu teave selliste üksuste kohta sisaldub ettevõtete kohta peetavas registris (lõige 3).

5. Artiklis 4 viidatakse II lisale, kus on registrisse kantavate andmete loetelu. Täpsemalt on need ettevõtte nimi ja aadress, õiguslik vorm, põhitegevusala, töötajate arv, netokäive (alla kahe miljoni eküü suuruse käibe puhul täitmine vabatahtlik) ja netovara (vabatahtlik). Teatud registripunkte peab ajakohastama vähemalt üks kord aastas (artikli 5 lõige 1).

6. Komisjoni taotlusel ja pärast artikliga 9 ette nähtud komitee arvamuse saamist analüüsivad liikmesriigid registreid statistiliselt ja edastavad tulemused Euroopa Ühenduste Statistikaametile (artikkel 6).

7. Artikkel 7 annab riikide statistikaametitele õiguse siseriiklikes õigusaktides sätestatud tingimuste kohaselt koguda ettevõtlusregistrite jaoks teavet, mis sisaldub selle riigi territooriumil koostatud haldus- või kohtutoimikutes.

8. Määruse rakendamise eeskirjad võetakse vastu artiklis 9 sätestatud korras. Pärast 19. juuni 1989. aasta otsusega 89/382/EMÜ, Euratom (EÜT L 181, lk 47, ELT eriväljaanne 13/009, lk 489) asutatud statistikaprogrammi komitee arvamuse saamist võib komisjon võtta vastu meetmed ning neid kohaldatakse viivitamata. Kui meetmed lahknevad komitee arvamusest, võib nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega teha teistsuguse otsuse.

9. Saksamaa valitsus heidab nõukogule ette, et see võttis määruse õiguslikuks aluseks asutamislepingu artikli 213. Lisaks leiab ta, et määrusega rikutakse proportsionaalsuse põhimõtet.

Vale õiguslikku alust käsitlev väide

10. Saksamaa valitsus väidab peamiselt seda, et asutamislepingu artikkel 213 ei saa endast kujutada iseseisvat õiguslikku alust, millel nõukogu õigusakt võiks põhineda.

11. Esiteks on artikli 213 sõnastusest selgesti näha, et seda sätet saab kohaldada ainult seoses teiste sätetega, sest komisjonile antakse selles informatsiooni kogumise õigus üksnes „temale antud ülesannete täitmiseks”. Pealegi ei nähta selles sättes ette mingeid menetlusnorme, mis nõukogule komisjoni informatsioonikogumise piiride ja tingimuste kindlaksmääramisel kehtiksid, vaid kohustatakse nõukogu kõigest tegutsema „kooskõlas käesoleva lepingu sätetega”. Menetlusnormide puudumine kinnitab artikli 213 sõltuvust teistest asutamislepingu sätetest, mis sisaldavad selliseid menetlusnorme.

12. Teiseks on artikli 213 eesmärk sätestada, et kui nõukogu tegutseb mitmesuguste asutamislepingu volitusnormide alusel, võib ta võtta täiendavaid meetmeid, mis võimaldavad komisjonil hankida endale vajalikku informatsiooni. Seega peavad ka need meetmed põhinema volitusnormil, mis on meetme enda õiguslik alus. Saksamaa valitsus leiab, et nõukogu kasutas sellist arutluskäiku ka ise, kui ta koostas komisjoni tööprogrammi, mis käsitles ühenduse keskkonnaseisundi ja loodusressursside kohta teabe kogumise ja korrastamise ning selle teabe kooskõlastatuse tagamise eksperimentaalprojekti. 27. juuni 1985. aasta otsuses 85/338/EMÜ (EÜT L 176, lk 14) tugines ta hoopis EMÜ asutamislepingu artiklile 235. Seejärel, 22. märtsi 1990. aasta otsuses 90/150/EMÜ (EÜT L 81, lk 38), millega muudeti otsust 85/338/EMÜ ja mis võeti vastu pärast ühtse Euroopa akti jõustumist, tugines ta artiklile 130s. Et teabe kogumine ja esitamine olid nende õigusnormide olulised osad, tulnuks nõukogul juhul, kui ta oleks pidanud artiklit 213 volituste õiguslikuks aluseks, kasutada ka seda sätet.

13. Kolmandaks kinnitab väidet, mille järgi artikkel 213 ei anna nõukogule seadusandlikku pädevust, ka selle artikli võrdlemine teiste asutamislepingu volitusnormidega. Materiaalõigusnormide kehtestamist lubavad sätted nagu artiklid 49, 57, artikli 63 lõige 2, artiklid 69, 75, 87 või 100a on sarnased selle poolest, et nõuavad institutsioonidelt selle jaoks koostööd. Nii on nende struktuur üldiselt võrreldav ning nad sisaldavad sarnaseid menetlusnorme, mille järgi nõukogu teeb otsuse komisjoni ettepanekul ja üldiselt pärast konsulteerimist Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Euroopa Parlamendiga või koostöös Euroopa Parlamendiga. Niisiis on komisjoni ja nõukogu vahel eriti tihe side ning isegi volitusnormides nagu asutamislepingu artiklid 126 ja 153, mis kujutavad endast erandit komisjoni ainuõigusest algatada eelnõusid, lubatakse nõukogul

õigusakte vastu võtta alles pärast komisjoni arvamuse saamist. Artiklis 213 pole seevastu ette nähtud komisjoni õigust teha ettepanekuid, konsulteerimist ega koostööd Euroopa Parlamendiga ega Majandus- ja Sotsiaalkomitee osalust.

14. Neljandaks leiab Saksamaa valitsus, et vaidlusaluse artikli asukoht asutamislepingus viitab samuti sellele, et sellega ei anta nõukogule seadusandlikku pädevust. Tegelikult asub artikkel 213 osas, mille pealkiri on „Üld- ja lõppsätted” ning mis sisaldab, kui artikkel 235 välja arvata, üksnes teiste asutamislepingu normide täiendamiseks mõeldud eeskirju, samas kui volitusnormid on alati otseselt konkreetse eesmärgiga seotud.

15. Nende argumentidega ei saa nõustuda.

16. Asutamislepingu artiklis 213 on sätestatud:

„Nõukogu poolt kooskõlas käesoleva lepingu sätetega kindlaksmääratud piirides ja tingimustel võib komisjon koguda informatsiooni ja korraldada kontrollimisi, mis on vajalikud temale antud ülesannete täitmiseks.”

17. Nagu nõukogu märkis, viitab täpsustus, mille järgi see institutsioon peab tegutsema „kooskõlas käesoleva lepingu sätetega”, peamiselt EMÜ asutamislepingu artiklile 189, kus on loetletud eri õigusaktid, mida nõukogu ja komisjon võivad neile asutamislepinguga antud ülesannete täitmiseks anda ja vastu võtta. Nende õigusaktide hulka kuuluvad ka määrused.

18. Edasi tuleb hääletamisnõude puudumise kohta artiklis 213 märkida, et see ei takista nõukogul õigusakti vastu võttes sellele sättelegale tugineda. Nagu komisjon märkis, oleks asutamislepingu artikli 148 lõige 1, milles on sätestatud, et „kui käesolev leping ei sätesta teisiti, teeb nõukogu otsused oma liikmete häälteenamusega”, tegelikult üleliigne, kui konkreetse hääletamisnõude puudumine mingis asutamislepingu sättes ei laseks seda sätet nõukogu õigusakti õiguslikuks aluseks võtta. Seda järeldust ei kõiguta asjaolu, et asutamislepingu artiklis 213 pole sätestatud ei komisjoni algatusõigust ega Euroopa Parlamendi või Majandus- ja Sotsiaalkomitee sekkumist. Nagu nõukogu õigustatult rõhutas, on tegelikult selge, et nõukogu õigusakti vastuvõtmisele võivad õiguslikku alust pakkuda teisedki asutamislepingu sätted, näiteks artikkel 217, kuigi neis ei ole sätestatud muude institutsioonide osalemist otsustusprotsessis.

19. Muide, artiklis 213 esinev väljend „temale antud ülesannete täitmiseks” näitab, et komisjonile antakse selle sättega üldine pädevus selleks vajaliku informatsiooni kogumiseks, nii et vastupidi Saksamaa valitsuse väidetele ei pea nõukogu selliste õigusaktide vastuvõtmisel tuginema asutamislepingu eri sätetele, mis annavad komisjonile erilisi ülesandeid. Pealegi, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 24 rõhutas, oleks pehmelt öeldes ebaloogiline, kui nõukogu oleks kohustatud võtma vastu hulga õigusakte teabe kogumise kohta, järgides erinevaid menetlusnorme, samas kui teatud laadi andmed hõlmavad mitut komisjoni tegevusvaldkonda.

20. Tuleb lisada, et artikli 213 paiknemist asutamislepingu kuuendas osas, mille pealkiri on „Üld- ja lõppsätted” ning kus leidub vaieldamatult muidki seadusandlikku pädevust andvaid sätteid, selgitab ka komisjoni teabekogumispädevuse üldine iseloom.

21. Seoses nõukogu varasemast praktikast tuleneva argumendiga piisab, kui meenutada, et nõukogu tavaline praktika ei või viia asutamislepingu normidest kõrvalekaldumiseni ega saa järelikult kehtestada pretsedenti, mis seoks institutsioone (vt näiteks 23. veebruari 1988. aasta otsust kohtuasjas 68/86: Ühendkuningriik v. nõukogu, EKL 1988, lk 855, punkt 24).

22. Eelnevatest kaalutlustest järeldub, et artikkel 213 võib ka üksi nõukogu õigusakti vastuvõtmisele õiguslikku alust pakkuda.

23. Teise võimalusena väidab Saksamaa valitsus, et isegi kui artikkel 213 võiks endast kujutada iseseisvat õiguslikku alust, millel nõukogu õigusakt saab põhineda, ei oleks vaidlusalune otsus pidanud sellel sättel põhinema. Tegelikult annab see säte nõukogule üksnes õiguse määrata kindlaks piirid ja tingimused, mille raames komisjon kogub liikmesriikides olevates ettevõtlusregistrites sisalduvat informatsiooni, s.t võtta vastu õigusnorme, mis reguleeriksid vahetult teabe kogumist komisjoni poolt, ja õigusnorme, mis lubaksid tal seda teha. See-eest ei hõlma artikkel 213 esimeses, teabe kogumise etapile eelnevas etapis toimuvat registrite loomist ega olemasolevate registrite ühtlustamist. Kuid just need on määruse põhieesmärgid.

24. Seoses sellega märgib Saksamaa valitsus, et esimesest ja kümnendast põhjendusest nähtuvalt on teabe võrdlemise võimaldamiseks määruses sätestatud registri sisu ühtlustamine ühiste määratluste ja põhiüksuste harmoneerimise teel. Muuseas nähtub isegi määruse pealkirjast, mis puudutab ettevõtlusregistreid „ühendusesisest koordineerimist”, et määrus ei puuduta esmajärjekorras teabe hankimist komisjoni poolt, vaid et selle eesmärk on olemasolevate registrite ühtlustamine ja/või uute struktuuride loomine. Samuti puudutavad materiaalsoigusnormid peamiselt loodavate või ühtlustatavate registrite korraldust (artiklid 1–5), et võimaldada komisjonil hiljem soovitud informatsiooni koguda. Isegi kui määruse mõnes põhjenduses mainitakse mõningaid statistiliste andmete edastamisega seotud küsimusi, leidub määruses tegelikult ainult üks säte andmete kogumise kohta komisjoni poolt, nimelt artikkel 6, milles antakse sellele institutsioonile õigus nõuda, et liikmesriigid analüüsiksivad registreid statistiliselt ja edastaksid tulemused Euroopa Ühenduste Statistikaametile.

25. Saksamaa valitsus lisab, et nõukogu senise praktikaga oleks kooskõlas, kui teabe nõudmise raamest väljuvate õigusaktide puhul ei tuginetaks artiklile 213 või vähemalt mitte ainult sellele. Nii tugines nõukogu nii artiklile 235 kui ka artiklile 213 näiteks siis, kui ta võttis vastu 3. detsembri 1981. aasta otsuse 81/971/EMÜ, millega seatakse sisse ühenduse teabesüsteem süsivesinike merrelaskmisest tuleneva saaste jälgimiseks ja vähendamiseks (EÜTL 355, lk 52) ning kus ei piirdutud komisjoni teabenõudmise reguleerimisega, vaid nähti ette ka uute struktuuride rajamine.

26. Viimaks leiab Saksamaa valitsus, et kuna õigusakti põhieesmärk asub tavaliselt esimeses põhjenduses, tuleb nentida, et määruse eesmärk on eelkõige aidata kaasa ühtse turu loomisele ja toimimisele ning ettevõtlusstatistika ühtlustamisele; määrus, mis puudutab ühtse turu loomist või toimimist, kuulub aga järelikult asutamislepingu artikli 100a kohaldamisalasse.

27. Ka need argumendid tuleb tagasi lükata.

28. Esiteks ei luba miski artikli 213 sõnastuses toetada tõlgendust, mille järgi see säte lubaks komisjonil üksnes koguda teavet, mis on liikmesriikides olevates registrites juba olemas. Nagu nõukogu märkis, muudaks selline kitsendav tõlgendus võrreldavate andmete kogumise komisjoni poolt näiliseks või vähemalt piiraks seda kogumist väikseima ühisnimetajaga, nii et sellel institutsioonil oleks võimatu oma ülesannet täita.

29. Lisaks peab väljakujunenud kohtupraktika kohaselt (vt eriti 17. märtsi 1993. aasta otsust kohtuasjas C-155/91: komisjon v. nõukogu, EKL 1993, lk I-939, punkt 7) õigusakti õigusliku aluse valik ühenduse pädevuste jagunemise kontekstis põhinema objektiivsetel asjaoludel, mis on kohtulikult kontrollitavad. Selliste asjaolude hulka kuuluvad eriti õigusakti eesmärk ja sisu.

30. Mis puutub määruse eesmärki, teatatakse esimeses põhjenduses, et „ühtne turg suurendab vajadust täiustada statistika võrreldavust, et see vastaks ühenduse nõuetele; selleks tuleb vastu võtta ettevõtete ja muude asjakohaste statistiliste üksuste ühised määratlused ja kirjeldused”. Kolmandast põhjendusest ilmneb, et „teavet ettevõtete struktuuri kohta vajatakse üha enam, kuid praegune ühenduse statistika ei rahulda seda vajadust”, samas kui neljandas põhjenduses väidetakse, et „statistika eesmärgil koostatud ettevõtlusregistrid on vajalikud ühissettevõtete, osaluse, väljaostude, ühinemiste ja ülevõtmiste põhjustatud majanduse struktuurimuudatuste jälgimiseks”.

31. Seoses määruse sisuga tuleb rõhutada, et kuigi enamik selle sätteid puudutab ühtlustatud registrite koostamist, on selle ühtlustamise eesmärk võimaldada komisjonil edaspidi vastavalt artiklile 6 usaldusväärset teavet koguda, et täita talle asutamislepinguga antud erilisi ülesandeid.

32. Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 37 ja 38 märkis, võib nende andmete laadist, mis tuleb vastavalt määruse II lisa sätetele registritesse kanda, teha järeldusi komisjoni ülesannete kohta, mida ühtsete kriteeriumide järgi koostatud statistika hõlbustab. Niiviisi aitavad andmed, nagu näiteks mingis konkreetses harus tegutsevate ettevõtete arv, teatud ettevõtete turuosa või mõnes konkreetses sektoris töötavate inimeste arv, komisjonil täita suurt hulka erilisi ülesandeid, mis on talle antud eri valdkondades, nagu näiteks keskkond, tööstus või sotsiaalpoliitika, ning mis ulatuvad kaugele üle ühisturu toimimise raamide.

33. Eeltoodud asjaoludest nähtub, et kui otsustada määruse eesmärgi ja sisu põhjal, tahetakse sellega saavutada peamiselt ettevõtlusregistrite loomine, et komisjon saaks temale asutamislepinguga antud mitmesuguste ülesannete täitmiseks vajalikku informatsiooni tõhusalt koguda. Kuigi ei saa eitada, et määrus avaldab mõju ka siseturu rajamisele ja toimimisele, on see mõju eelkirjeldatud põhieesmärgiga võrreldes üksnes kõrvalise tähtsusega, nii et EMÜ asutamislepingu artikkel 100a ei saaks vastupidi Saksamaa valitsuse väidetele endast selle määruse vastuvõtmiseks sobivat õiguslikku alust kujutada. Tegelikult ei piisa üksnes asjaolust, et õigusakt võiks siseturu rajamisele ja toimimisele mõju avaldada, selleks, et õigustada selle sätte kasutamist asjaomase õigusakti õigusliku alusena, nagu Euroopa Kohus on ka juba varem otsustanud (vt eriti eespool viidatud otsust kohtuasjas komisjon v. nõukogu, punktid 18 ja 19).

34. Seoses nõukogu varasemast praktikast tuleneva argumendiga piisab sellest, kui meenutada käesoleva otsuse punktis 21 viidatud kohtupraktikat, mille kohaselt ei või

nõukogu tavaline praktika viia asutamislepingu normidest kõrvalekaldumiseni ega saa järelkult kehtestada pretsedenti, mis seoks institutsioone.

35. Neil asjaoludel tuleb nentida, et määruse andmine üksnes asutamislepingu artikli 213 alusel oli õiguspärase. Vale õiguslikku alust käsitlev väide tuleb seega tagasi lükata.

Proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist käsitlev väide

36. Saksamaa valitsuse väitel rikutakse määrusega proportsionaalsuse põhimõtet kahel viisil.

37. Esiteks on määruse artikli 2 lõike 1 punktis a, artiklis 3 ja II lisas loetletud hulk andmeid, mis tuleb registrisse kanda, kuigi need ei ole põhjendustes mainitud eesmärkide saavutamiseks vajalikud.

38. Saksamaa valitsuse arvates puudutab see eriti kohustust kanda registrisse „juriidilised üksused” ja mitmesugused neid puudutavad andmed. Tegelikult lähtutakse ühenduse majanduse jälgimisel ja analüüsimisel vastavalt nõukogu 15. märtsi 1993. aasta määrusele (EMÜ) nr 696/93 statistiliste üksuste kohta ühenduse tootmissüsteemi vaatlemiseks ja analüüsimiseks (EÜT L 76, lk 1, ELT eriväljaanne 13/012, lk 10), millele vaidlusaluse määruse artiklis 2 kõnealuse mõiste määramisel viidatakse, viimatimainitud määruse lisa I jaos esitatud loetelus määratletud „statistilistest üksustest”, kusjuures selles loetelus ei mainita „juriidilisi üksusi”, mis on kõigest üks kolmest „statistilise üksuse” määramise kriteeriumist. Et „juriidilisi üksusi” ei ole määruse (EMÜ) nr 696/93 tähenduses statistiliste üksustena olemas, ei kohusta miski nende kohta erilist teavet koguma.

39. Saksamaa valitsus lisab, et kui „juriidilised üksused” on statistilise üksuse „ettevõtte” määramise vahend, on nende iseseisev ja eraldi registreerimine tarbetu. Tegelikult piisab sellest, kui määruses näidatakse kõigi ettevõtete puhul ära andmed, mis tuleb registrisse kanda, jättes riikidele vabaduse neid andmeid oma äranägemist mööda rühmitada, kasutades vajaduse korral teatavaid märkusi juriidiliste üksuste kohta.

40. Samuti ei ole Saksamaa valitsuse arvates vaja ettevõtte suuruse kriteeriumidena registrisse kanda nii käivet kui ka töötajate arvu. Tegelikult piisab statistilisest vaatevinklist täiesti töötajate arvust, sest see kajastab selgelt ettevõtte majanduslikku tähtsust ja suurust. Pealegi kujutab käive endast teatud majandussektorites, näiteks panganduses ja kindlustuses, vaieldava statistilise väärtusega omadust.

41. Nende argumentidega ei saa nõustuda.

42. Vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikale tuleb selleks, et teha kindlaks, kas ühenduse õigusnorm on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kontrollida, kas õigusnormi rakendamise vahendid on kohased taotletud eesmärgi saavutamiseks ja kas need ei ületa kõnealuse eesmärgi saavutamiseks vajalikku (vt näiteks 11. märtsi 1987. aasta otsust liidetud kohtuasjades 279/84, 280/84, 285/84 ja 286/84: Rau jt v. komisjon, EKL 1987, lk 1069, punkt 34).

43. Isegi kui on tõsi, et juriidilist üksust eelviidatud määruse (EMÜ) nr 696/93 lisa I jaos loetletud kaheksa „tootmissüsteemi statistilise üksuse” hulgas ei esine, ei järeldu sellest veel tingimata, et ta ei oleks statistiliselt oluline.

44. Nagu komisjon märkis, kujutab juriidiline üksus endast olulist elementi samas lisas esitatud statistilise üksuse „ettevõtte” määratluses: „juriidiliste üksuste väikseim rühm, mis moodustab kaupu või teenuseid tootva organisatsioonilise üksuse, mis on oma otsuste tegemisel teatavas ulatuses sõltumatu, eriti käibevahendite paigutamise suhtes” (III jao A-osa). Seega võib juriidiliste üksuste registrisse kandmist pidada vastupidi Saksamaa valitsuse väidetele vajalikuks, et saavutada eesmärk, s.o koostada registrid, mis kajastavad ettevõtete struktuuri (kolmas põhjendus) ning ühissettevõtete, osaluse, väljaostude, ühinemiste ja ülevõtmiste põhjustatud majanduse struktuurimuudatusi (neljas põhjendus). Sellele lisandub veel asjaolu, et vastavalt määruse artikli 3 lõikele 3 on juriidiliste üksuste eraldi registrisse kandmine vabatahtlik, tingimusel, et kogu teave selliste üksuste kohta sisaldub ettevõtete kohta peetavas registris.

45. Mis puutub vajadusse kanda käive ettevõtte suuruse kriteeriumina registrisse, tuleb märkida, et lisaks sellele, et alla kahe miljoni eküü suuruse käibe registrisse märkimine on vabatahtlik, võimaldab see vaieldamatult hindamise usaldusväärsust suurendada, samas kui töötajate arv ei kajasta tingimata ettevõtte majanduslikku tähtsust ja suurust.

46. Teiseks väidab Saksamaa valitsus, et määruuses ei ole piisavalt arvesse võetud rahalisi tagajärgi, mida toob riikidele kaasa registrite ühtlustamine ja/või loomine selleks, et saavutada määruse eesmärk ehk ühtse ühenduse statistika loomine. Registrite koostamiseks ja perioodiliseks ajakohastamiseks liikmesriikides kulutatav raha ja aeg ei ole proportsioonis määruse eesmärgiga ega kasuga, mida registrite koostamine võib tuua.

47. Oma argumente toetab Saksamaa valitsus Statistische Bundesamti (liidu statistikaameti) tehtud „statistika eesmärkidel moodustatud põhjalikumate ja ühtlustatud ettevõtlusregistrite arendamise ja pidamise teostatavusuuringuga”, millest järeldu, et ettevõtlusregistri loomise kulud, mida antud juhul arvutati 1977. aasta alusel, on väga suured ning et 75% neist moodustavad personalikulud.

48. Saksamaa valitsuse argumentidega ei saa nõustuda.

49. Seoses sellega tuleb märkida, et Saksamaa valitsus ei ole näidanud, et eelmainitud uuring, mis tehti 1977. aastal teatud majandussektorite kohta kogutud andmete põhjal, oleks vaidlusaluse määruse rakendamise puhul asjakohane, eriti kuna infotehnoloogia areng võimaldab määruuses käsitletavate ettevõtlusregistrite loomise ja ajakohastamisega seotud personalikulusid märkimisväärselt kahandada. Muuseas, nagu nõukogu õigustatult märkis, on tänu määruse artiklile 7, kus kõigil riikide statistikaametitel on lubatud statistika eesmärgil koguda määruuses nimetatud teavet, mis sisaldub selle riigi territooriumil koostatud haldus- või kohtutoimikutes, võimalik ka uute registrite sisseseadmise kulusid oluliselt vähendada.

50. Viimaseks ei ole Saksamaa valitsus suutnud tõestada, et mainitud ettevõtlusregistrite loomise ja ajakohastamisega seotud kulud oleksid ilmselgelt proportsioonist väljas, võrreldes sellega, kui kasulik on ühendusele usaldusväärsete statistiliste andmete

kättesaadavus mitmesuguste asutamislepinguga talle ülesandeks seatud eesmärkide saavutamiseks.

51. Seega tuleb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist käsitlev väide kõrvale jätta.

52. Et ühtki Saksamaa valitsuse esitatud väidet ei saa vastu võtta, tuleb hagi täies ulatuses rahuldamata jätta.

Kohtukulud

53. Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Et nõukogu on seda nõudnud ja Saksamaa Liitvabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista. Sama artikli lõike 4 esimese lõigu alusel kannab menetlusse astuja Euroopa Ühenduste Komisjon ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS

otsustab:

1) Jätta hagi rahuldamata.

2) Mõista kohtukulud välja Saksamaa Liitvabariigilt.

3) Jätta menetlusse astuja Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulud tema enda kanda.

Rodríguez Iglesias

Edward

Hirsch

Mancini

Schockweiler

Moitinho de Almeida

Kapteyn

Gulmann

Murray

Jann

Ragnemalm

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 9. novembril 1995 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias